

cumelavorwaarden

Definities en toepassingen

1.1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen en op alle overeenkomsten die de gebruiker van deze algemene voorwaarden, verder te noemen opdrachtnemer, doet aan of sluit met derden, verder te noemen opdrachtgever.

1.2. Van deze algemene voorwaarden kan slechts bij schriftelijk aangegane overeenkomst worden afgeweken. Deze afwijkingen hebben geen bindende werking op andere overeenkomsten met opdrachtgever.

1.3. De opdrachtgever met wie eenmaal op de onderhavige voorwaarden werd gecontracteerd, stemt in met toepasselijkheid van deze voorwaarden op latere overeenkomsten tussen opdrachtgever en gebruiker.

1.4. De voorwaarden worden aangeduid als cumelavorwaarden.

Aanbiedingen en termijnen

2.1. Alle offertes zijn een vrijblijvend aanbod.

2.2. Overeengekomen termijnen zijn nimmer fatale termijnen en geven in geen geval recht op schadevergoeding, tenzij dit schriftelijk is overeengekomen.

2.3. Overeenkomsten kunnen namens opdrachtnemer alleen aangaan worden door daartoe bevoegde personen. Afspraken met bij de uitvoering van het werk werkzame medewerkers van opdrachtnemer binden de opdrachtnemer niet. Op eerste verzoek van opdrachtgever zal opdrachtnemer aangeven wie binnen het bedrijf van opdrachtnemer bevoegd zijn tot het aangaan van overeenkomsten.

Rechten industriële en intellectuele eigendom

3. Alle door opdrachtnemer verstrekte tekeningen en andere bescheiden blijven eigendom van opdrachtnemer; tevens geldt onverkort zijn auteursrecht.

Betaling en prijzen

4.1. Alle overeengekomen prijzen zijn, behoudens wanneer zulks expliciet anders is vermeld, exclusief omzetbelasting.

4.2. Bij overschrijding van de normale arbeidstijden op werkdagen, bij arbeid op zaterdag en op zon- en feestdagen, dit alles op verzoek van opdrachtgever, zal opdrachtnemer een toeslag op de overeengekomen prijzen in rekening brengen, welke evenredig is met de extra hieruit voortvloeiende kosten.

4.3. Bij gebrek aan een reeds overeengekomen vaste prijs geschiedt de vaststelling van de prijs voor de uitgevoerde opdracht volgens de na voltooiing gebleken omvang der verrichte werkzaamheden en geleverde of verbruikte materialen, op basis van de voor het begin van de werkzaamheden door partijen overeengekomen tarieven, of bij gebreke van zodanige vaststelling, op basis van de ten tijde van de oplevering van het werk ter plaatse geldende tarieven.

4.4. In het geval van meerdere opdrachtgevers, zijn zij allen hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van de contractuele verplichtingen.

4.5. Het in het voorgaande lid bepaalde is tevens op een gedeeltelijk uitgevoerde opdracht van overeenkomstige toepassing.

4.6. Opdrachtnemer is gerechtigd opdrachtgever aanvangskosten in rekening te brengen.

4.7. Opdrachtnemer is gerechtigd voor uitvoering van de overeenkomst zekerheid te verlangen van opdrachtgever voor de nakoming van de betalingsverplichtingen.

4.8. Opdrachtnemer is gerechtigd prijsstijging van kostprijsbepalende factoren die zijn ontstaan na het tot stand komen van de overeenkomst, doch voor de op/aflevering, aan opdrachtgever door te berekenen. Indien opdrachtnemer dit doet binnen 3 maanden na het sluiten van de overeenkomst, heeft opdrachtgever het recht de overeenkomst te ontbinden, van welk recht hij gebruik moet maken binnen 8 dagen na kennisgeving van de prijsverhoging. Ontbinding van de overeenkomst op deze wijze geeft geen der partijen het recht op schadeloosstelling.

Termijn van uitvoering

5.1. De opdracht dient te worden uitgevoerd binnen een door partijen overeen te komen termijn.

5.2. Opdrachtnemer voert de opdracht uit op de wijze en gedurende een binnen de overeengekomen termijn gelegen tijd, welke hem, rekening houdende met de belangen en voor zoveel mogelijk met de desbetreffende wensen van opdrachtgever, daartoe geschikt voorkomen. Het tijdstip van de uitvoering van de opdracht wordt door opdrachtnemer tijdig aan opdrachtgever medegedeeld.

Overmacht

6.1. Opdrachtnemer is gerechtigd de uitvoering van zijn verplichtingen op te schorten voor de duur van een overmachtsituatie.

6.2. Onder overmacht wordt mede verstaan een omstandigheid die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst redelijkerwijze niet te verwachten was en buiten de invloedssfeer van opdrachtnemer ligt. Daaronder wordt mede verstaan: overheidsmaatregelen, bijzondere weersomstandigheden, stakingen, vervoersstremmingen, ziekte, onlusten en/of oorlogen, en een toerekenbare tekortkoming in de nakoming en/of overmacht aan de zijde van die personen waarvan opdrachtnemer afhankelijk is voor de fabricage en/of levering van producten.

6.3. Overmacht kan nimmer grond zijn voor schadevergoeding aan opdrachtgever.

Vergunningen, ontheffingen

7.1. Opdrachtgever moet ervoor zorgen dat alle vergunningen, ontheffingen en andere beschikkingen die noodzakelijk zijn om het werk uit te voeren tijdig en met de juiste inhoud verkregen zijn.

7.2. Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen onderling anders overeenkomen, mits schriftelijk vastgelegd.

Wijzigingen in het werk en omstandigheden

8.1. Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minder werk als:

- er sprake is van een wijziging in het ontwerp of bestek;
- de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
- van geschatte hoeveelheden met meer dan 10% wordt afgeweken;
- de normale werktijd, met meer dan 10% wordt overschreden.

8.2. Meerwerk wordt berekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Minderwerk wordt verrekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die gold op het moment van het sluiten van de overeenkomst.

8.3. Indien tijdens de uitvoering onvoorziene omstandigheden blijken die niet door opdrachtgever schriftelijk zijn medegedeeld en ook niet zonder onderzoek visueel waarneembaar waren voor opdrachtnemer ten tijde van het opnemen van het werk ter plaatse, zoals - bijvoorbeeld - zich onder het maaiveld bevinden van stenen of andere objecten, funderingsresten of moeraszige gedeelten of andere grondsoorten dan zichtbaar aan de oppervlakte, heeft opdrachtnemer het recht de prijs aan te passen in verband met de extra kosten die uit deze onvoorziene omstandigheden voortvloeien. Gaat opdrachtgever hier niet mee akkoord dan is opdrachtnemer bevoegd de overeenkomst bij aangetekende brief met onmiddellijke ingang te ontbinden. Opdrachtgever is in dat geval niet gerechtigd tot het vorderen van enige schadevergoeding, opdrachtnemer is wel gerechtigd over te gaan tot een afrekening op grond van art. 7:764 lid 2.

8.4. Als het saldo van het minderwerk dat van het meerwerk overtreft, mag opdrachtnemer bij de eindafrekening 10% van het verschil van de saldi bij opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepaling geldt niet voor minderwerk dat gevolg is van een verzoek van opdrachtnemer.

Verplichtingen opdrachtnemer

9.1. Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens verstrekt, mag opdrachtnemer uitgaan van de juistheid hiervan en zal hij zijn aanbieding hierop baseren. Schade voortvloeiend uit onjuistheid of onvolledigheid van deze gegevens komt voor rekening van opdrachtgever.

9.2. Opdrachtgever is verplicht onderzoek te plegen naar, en opdracht-

nemer schriftelijk in te lichten omtrent alle omstandigheden, waaronder de ligging en aanwezigheid van obstakels, kabels, leidingen en overige aanwezige belemmeringen en risico's zoals de toestand van de bodem en (grond)waterstand, risico's voor derden (bijvoorbeeld bij spuitwerkzaamheden), en perceelsbeperkingen (waterwingebied, natuurbeschermingsgebied etc).

9.3. Opdrachtgever dient in geval van werkzaamheden waarbij ondergrondse obstakels geraakt kunnen worden, ten minste vijf werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden een melding bij het Kadaster uit te (laten) voeren. Opdrachtgever dient er zelf op toe te zien dat alle betrokken kabel- en leidingbeheerders reageren. Opdrachtgever stelt opdrachtnemer de resultaten van dit onderzoek ter hand voor aanvang van de werkzaamheden.

9.4. Indien opdrachtgever niet heeft voldaan of kan voldoen aan het gestelde in de artikelen 9.1 en 9.2, dient hij dit onmiddellijk, doch uiterlijk vijf werkdagen voor aanvang van de overeenkomst, aan opdrachtnemer schriftelijk aan te geven. Opdrachtnemer zal in dat geval zelf op kosten van opdrachtgever het benodigde onderzoek instellen.

9.5. Indien opdrachtgever niet in de vorige leden bedoelde informatie heeft verschaft, danwel niet aan de in artikel 9.2 bedoelde verplichting heeft voldaan, vrijwaart hij opdrachtnemer voor alle schade die voort kan vloeien uit het raken of beschadigen van ondergrondse obstakels in de ruimste zin des woords, alsmede de daaruit voortvloeiende gevolgschade.

9.6. Wanneer opdrachtnemer en opdrachtgever van mening verschillen over de vraag of weers- en/of werkomstandigheden een negatieve invloed op het werk kunnen hebben, is opdrachtnemer gerechtigd het werk niet uit te voeren, zonder dat daaruit enige plicht tot schadevergoeding voortvloeit. Mocht opdrachtnemer het werk, op uitdrukkelijk verzoek van opdrachtgever wel uitvoeren, dan is de uitvoering van het werk voor risico van opdrachtgever en is opdrachtgever nimmer gerechtigd tot enige schadevergoeding, mochten de werkzaamheden een negatief resultaat hebben.

9.7. Opdrachtgever is verplicht alle beletselen weg te nemen, alsmede opdrachtnemer in te lichten omtrent alle omstandigheden welke tot gevolg hebben of kunnen hebben dat de opdrachtnemer niet in staat is de opdracht in de in artikel 5.1 bedoelde tijd van uitvoering zo snel en goed mogelijk, alsmede zonder schade uit te voeren.

9.8. Opdrachtgever draagt ervoor zorg dat het terrein waar de overeenkomst wordt uitgevoerd goed bereikbaar is volgens het inzicht van de opdrachtnemer.

9.9. Opdrachtgever is gehouden de schade ontstaan door niet naleving van de in het voorgaande lid bedoelde verplichtingen, door hem aan de opdrachtnemer veroorzaakt, te vergoeden. De nieuwe uitvoering van het werk geschiedt wanneer de planning van opdrachtnemer dit toelaat.

9.10. Indien door opdrachtgever aangeleverde materialen op enigerlei wijze vervuild blijken te zijn, waardoor opdrachtnemer extra kosten moet maken, zijn de kosten voor rekening van opdrachtgever.

9.11. Door opdrachtgever aangedragen of in opdracht van opdrachtgever af te voeren zaken blijven eigendom en dus voor rekening en risico van opdrachtgever.

9.12. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer tegen alle vorderingen tot vergoeding van (gevolgs)schade berokkend aan niet zichtbare eigendommen, als kabels en leidingen, tenzij de ligging daarvan aan opdrachtnemer tijdig en juist en duidelijk was aangegeven, zoals omschreven in de artikelen 9.1 t/m 9.3.

9.13. Tenzij anders is overeengekomen is opdrachtgever verantwoordelijk voor het eventueel afvoeren van bij de uitvoering van de overeenkomst vrijgekomen zaken zoals grond en afval.

9.14. Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het aanleveren van gegevens over de (milieu) kwaliteit van de door opdrachtnemer te ontgraven of te bewerken bodems, dan wel van het door opdrachtnemer te vervoeren materiaal.

9.15. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor de gevolgen van het ontbreken van in artikel 7 benodigde vergunningen dan wel in 9.14 vereiste gegevens.

9.16. De kosten van bemonstering en analyses van te ontgraven, te vervoeren, te bewerken of te storten zaken zijn voor rekening van de opdrachtgever, tenzij dit schriftelijk anders is overeengekomen.

Oplevering van het werk

- 10.1.** Het werk wordt als opgeleverd beschouwd wanneer:
- opdrachtgever het werk heeft goedgekeurd;
  - het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;
  - opdrachtnemer aan opdrachtgever schriftelijk heeft meegegeeld dat het werk voltooid is en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk al dan niet is goedgekeurd;
  - opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die ingebruikname van het werk niet in de weg staan.

10.2. Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer.

10.3. Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan zal hij opdrachtnemer in de gelegenheid stellen het werk opnieuw te leveren. Hij dient opdrachtnemer hierbij een redelijke termijn te gunnen. De bepalingen van dit artikel zijn daarop opnieuw van toepassing.

Huur

11.1. Opdrachtnemer verbindt zich het overeengekomen werktuig of de overeengekomen machine met uitrusting in goede staat ter beschikking te stellen voor de overeengekomen periode, gelijk de opdrachtgever verplicht is het materieel van de opdrachtnemer aan te nemen met inachtneming van de overeengekomen termijn en eventueel overeengekomen opzegtermijn.

11.2. Bij het in ontvangst nemen van het huurobject dient opdrachtgever zorgvuldig het huurobject op deugdelijkheid, gaafheid en volledigheid te onderzoeken. Indien opdrachtgever daarbij gebreken of tekorten ontdekt, dient hij deze onverwijld schriftelijk aan opdrachtnemer te melden.

11.3. Meeruren worden doorberekend, minderuren worden niet verrekend tenzij schriftelijk anders overeengekomen.

11.4. Opdrachtgever is verplicht het huurobject te gebruiken uitsluitend binnen het kader waarvoor het huurobject naar zijn aard geschikt is en alleen voor het doel waarvoor het gehuurd is.

11.5. Opdrachtgever gebruikt het huurobject met het in acht nemen van de aanwijzingen, die opdrachtnemer hem door middel van instructieboeken e.d. of anderszins verstrekt. Opdrachtgever verklaart voldoende ervaring en deskundigheid te hebben met betrekking tot het huurobject.

11.6. Opdrachtgever inspecteert het huurobject doorlopend op de goede werking en, voor zover niet anders is overeengekomen, verricht hij tijdig het benodigde dagelijks onderhoud voor behoud van de goede werking, één en ander conform de specificaties van de fabrikant.

11.7. De kosten van onderhoud en reparatie, alles voor zover deze het gevolg zijn van normale slijtage bij een behoorlijk gebruik overeenkomstig de bestemming, zijn voor rekening van opdrachtnemer.

11.8. Opdrachtgever treft alle redelijke maatregelen ter voorkoming van beschadiging en/of verlies van het huurobject.

11.9. Opdrachtgever dient alle gebruikelijke maatregelen te nemen om diefstal van het huurobject te voorkomen. Opdrachtgever is aansprakelijk voor diefstal en verduistering van het huurobject.

11.10. Opdrachtgever is zelf verantwoordelijk voor deskundigheid van de machinist van het huurobject te voorkomen. Opdrachtgever is verantwoordelijk voor instructie van de machinist.

11.11. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, hoe ook genaamd en hoe ook aan het huurobject toegebracht of ontstaan tijdens de huurperiode. Na ontdekking van een gebrek, tekort of beschadiging

aan het huurobject, zet opdrachtgever het gebruik ervan niet voort dan na overleg met opdrachtnemer. Laat opdrachtgever (tijdig) overleg met opdrachtnemer na, dan komt of blijft schade als gevolg van voortgezet gebruik voor rekening van opdrachtgever.

11.12. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade, hoe dan ook genaamd en hoe ook door het huurobject toegebracht of ontstaan aan zichtbare en niet-zichtbare roerende of niet-roerende zaken/eigendommen van derden (bv. ondergrondse kabels en leidingen).

11.13. Opdrachtgever of machinist die het gehuurde object komt halen bij de opdrachtnemer dient zich te legitimeren met een geldig legitimatiebewijs.

11.14. Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade aan of door het verhuurde tijdens transporten, dus ook tussentijds, die door of in opdracht van opdrachtgever worden uitgevoerd, hoe en door wie dan ook ontstaan.

11.15. Wanneer opdrachtnemer of diens gemachtigde de soort en het aantal gemaakte verhuuren op werkbonden registreert, worden deze wekelijks opgemaakt en door beide partijen voor akkoord ondertekend. Maakt opdrachtgever of diens gemachtigde geen gebruik van de geboden gelegenheid tot ondertekening, dan wordt opdrachtgever geacht zich met de inhoud van de werkbonden te verenigen.

11.16. Het is opdrachtgever verboden het huurobject in huur, onderhuur, gebruik of anderszins aan derden ter beschikking te stellen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer.

11.17. Opdrachtgever dient door hem ingehuurd materieel voor 15.00 uur af te melden bij opdrachtnemer indien dit materieel de volgende dag niet meer ingehuurd wordt. Zo niet, dan brengt opdrachtnemer een extra dag huur bij opdrachtgever van ingehuurde materieel in rekening.

11.18. Bij niet tijdige teruglevering van het (gehuurde) materieel na afloop van de huurperiode is de opdrachtgever verplicht de schade voortvloeiende uit deze overschrijding aan opdrachtnemer te vergoeden.

11.19. De huurperiode wordt vastgesteld in 1 of meer hele dagen en vangt aan op de dag van aflevering van het huurobject en eindigt op de dag, waarop het huurobject compleet door de opdrachtnemer in ontvangst is genomen.

11.20. Indien niet anders is overeengekomen zijn de prijzen van verhuur exclusief brandstofkosten en aan- en afvoerkosten.

11.21. Wanneer opdrachtgever het door hem gehuurde werkmaterieel verzekert dient de verzekeringsdekking tenminste gelijkwaardig te zijn aan de voorwaarden van de Nederlandse Beurspolis voor Landmateriaal 2006, rubriek 4.1.1: Casco Standaard en rubriek 4.2.2: Aansprakelijkheid Uitgebreid.

11.22. Wanneer opdrachtgever het door hem gebruikte werkmaterieel verzekert, moet de aansprakelijkheidsverzekering voor het ingehuurde materieel de opdrachtnemer in haar hoedanigheid van opdrachtgever/houder van het werkmaterieel, meeverzekeren. Opdrachtgever verleent uitdrukkelijk en onherroepelijk toestemming aan opdrachtnemer om aan die verzekering rechten te onttelen. Indien dit lid niet wordt nagekomen of opdrachtgever een andere verplichting in dit artikel niet is nagekomen, en opdrachtnemer door een derde aangesproken wordt tot het betalen van enige schadevergoeding, is opdrachtgever verplicht opdrachtnemer volledig te vrijwaren en opdrachtnemer alles te vergoeden wat opdrachtnemer aan deze derde moet voldoen.

11.23. Opdrachtgever betaalt bij enig evenement in relatie tot het huurobject waarbij een beroep wordt gedaan op de verzekering van de opdrachtnemer, het totale eigen risico en alle daaruit voortvloeiende schade.

Aansprakelijkheid

12.1. Opdrachtnemer beperkt zijn aansprakelijkheid tot schade die door opdrachtgever is geleden als gevolg van opzet of grove schuld van opdrachtnemer, en overigens met inachtneming van het hierna volgende.

12.2. Schade waarvoor aansprakelijkheid nadrukkelijk is uitgesloten:

- gevolgschade, waaronder o.a. bedrijfsschade, stagnatieschade en gederfde winst;

- opzichtschaade: schade aan goederen die opdrachtnemer voor opdrachtgever vervoert, bewerkt, behandelt, huurt, leent, gebruikt, bewaart, of om welke andere reden dan ook onder zich heeft;
- schade veroorzaakt door hulppersonen, ingeschakeld door opdrachtgever of derden, ook indien sprake is van opzet of grove schuld;
- schade die opdrachtgever lijdt door claims van derden;
- structuurbederf van de bodem;
- Schade ontstaan door bespuiting met gewasbeschermingsmiddelen welke niet voor rekening van opdrachtnemer behoren te komen zoals door opdrachtgever aangereikte of geadviseerde gewasbeschermingsmiddelen etc.

12.3. Opdrachtgever dient zich desgewenst zelf tegen schade zoals genoemd in artikel 12.2 te verzekeren.

12.4. De aansprakelijkheid wordt overigens beperkt tot het factuurbedrag van de betreffende werkzaamheden met een maximum van €10.000,-.

12.5. Desgevraagd zal over de inhoud van de polisvoorwaarden van de afgesloten verzekeringen nadere informatie worden verschaft.

Reclames

13.1. Zichtbare gebreken dienen binnen 24 uur na feitelijke afgifte van de zaak of oplevering van het werk schriftelijk aan opdrachtnemer gemeld te worden.

13.2. Overige gebreken dienen schriftelijk te worden gemeld binnen bewaamde tijd nadat deze zijn ontdekt of redelijkerwijs hadden moeten zijn ontdekt.

13.3. Na het verstrijken van deze termijnen vervalt het recht zich op het gebrek te mogen beroepen.

13.4. Het indienen van reclame heft de betalingverplichting niet op.

13.5. Het is opdrachtnemer uitdrukkelijk toegestaan bij de uitvoering van de werkzaamheden af te wijken van een eerder uitgebracht advies, verstrekt plan of tekening, aangezien dit advies, verstrekt plan of tekening een uitvoeringsplan is dat opgesteld is voor aanvang van de werkzaamheden, en tijdens de werkzaamheden het soms dienstig kan zijn wijzigingen door te voeren.

13.6. Het recht op reclame verjaart na verloop van één jaar na beëindiging van de werkzaamheden of oplevering van het werk.

Betaling

14.1. Opdrachtgever is gehouden de factuur te betalen binnen de op de factuur vermelde termijn.

14.2. Uitgesloten is het recht van opdrachtgever om niet erkende vorderingen met elkaar te verrekenen.

14.3. De volledige vordering tot betaling is onmiddellijk opeisbaar als:

- een betalingstermijn is overschreden;
- opdrachtgever failliet is gegaan, surseance van betaling aanvraagt, of is toegelaten tot een schuldsanering;
- beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever is gelegd;
- de opdrachtgever (vennootschap) wordt ontbonden;
- de opdrachtgever (natuurlijk persoon) onder curatele wordt gesteld of overlijdt.

Openbare weg

15.1. Opdrachtgever dient zorg te dragen voor het schoonmaken en schoonhouden van de openbare weg voor, tijdens en na werkzaamheden waarbij de openbare weg gebruikt wordt voor de werkzaamheden. Wanneer hij dit niet doet, is hij gehouden dit opdrachtnemer voor aanvang van de werkzaamheden schriftelijk mede te delen.

15.2. Opdrachtnemer is te allen tijde bevoegd zelf het schoonmaken en schoonhouden van de openbare weg ter hand te nemen. De kosten die hij hiervoor maakt brengt hij in rekening bij opdrachtgever, tenzij opdrachtgever met opdrachtnemer overeenkomt dat opdrachtgever voor deze werkzaamheden zorg draagt.

15.3. Opdrachtnemer draagt zorg voor plaatsing van waarschuwingsborden en is gerechtigd de kosten die hij hiervoor maakt in rekening te brengen bij opdrachtgever.

Levering van goederen

16.1. De plaats van levering is de door opdrachtgever bepaalde locatie welke ontsloten is door een verharde weg. Vanaf het moment van levering zijn de goederen voor risico van de opdrachtgever. Hiervan kan slechts bij schriftelijke overeenkomst worden afgeweken.

16.2. Behoudens schriftelijk afwijkende overeenkomst komen de kosten van het transport, lossen en verzekering voor rekening van opdrachtgever.

Eigendomsvoorbehoud en retentierecht

17.1. Opdrachtnemer heeft een eigendomsvoorbehoud als bedoeld in artikel 3:92 BW op alle door hem geleverde zaken ter zake van de vorderingen betreffende de tegenprestatie voor door opdrachtnemer aan opdrachtgever krachtens overeenkomst geleverde of te leveren zaken of krachtens een zodanige overeenkomst tevens ten behoeve van de opdrachtgever verrichte of te verrichten werkzaamheden, alsmede ter zake van de vorderingen wegens te kort schieten in de nakoming van zodanige overeenkomsten, tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen. Opdrachtgever is verplicht zich te onthouden van iedere handeling die aan voornoemd eigendomsvoorbehoud afbreuk doet, zoals het vestigen van een pandrecht, overdracht aan een derde, verkoop of montage.

17.2. Opdrachtnemer heeft een retentierecht op aan hem ter bewerking, reparatie of bewaring aangeboden zaken. In geval opdrachtnemer daarop een beroep doet, vervalt dat recht niet door het stellen van zekerheid door opdrachtgever.

Garantie

18. Garantie wordt alleen verleend indien dit nadrukkelijk is overeengekomen en daartoe een schriftelijk garantiebewijs is afgegeven. Indien niet door opdrachtnemer, maar door de fabrikant of een andere leverancier garantie is gegeven is opdrachtnemer bij die overeenkomst geen partij en zal hij desgewenst slechts bemiddeling verlenen bij de afwikkeling van de garantieclaim.

Inkoop van goederen en diensten

19.1 Dit artikel is van toepassing op alle overeenkomsten waarbij de gebruiker van deze algemene voorwaarden goederen koopt dan wel diensten afneemt van derden, verder te noemen "leverancier", met uitsluiting van eventuele algemene voorwaarden van leverancier.

19.2 De betalingstermijn die op de factuur van leverancier is aangeduid begint pas te lopen vanaf het moment dat gebruiker het geleverde expliciet heeft goedgekeurd.

19.3 Gebruiker is gerechtigd betaling van de factuur op te schorten indien hij tekortkomingen in het geleverde constateert.

19.4 Gebruiker is gerechtigd het te betalen bedrag te verreken met bedragen die de leverancier aan de gebruiker verschuldigd is.

19.5 De termijn van levering is uitdrukkelijk een fatale termijn. Na verstrijken van deze termijn is de leverancier zonder nadere ingebrekestelling in verzuim.

19.6 Leverancier staat in voor de deugdelijkheid van haar product en verklaart dat haar product voldoet aan alle relevante Nederlandse en Europese wetgeving.

19.7 Indien leverancier tekort schiet in de nakoming van haar verplichtingen in het kader van de in artikel 19.1 omschreven overeenkomst, is leverancier aansprakelijk voor alle schade die gebruiker hierdoor lijdt.

Rechtsforum

20.1 Op alle overeenkomsten is Nederlands recht van toepassing.

20.2 Geschillen zullen worden beslecht door de plaatselijk bevoegde rechter in de vestiging plaats van opdrachtnemer. Het is opdrachtnemer echter toegestaan zich te wenden tot de rechter die bevoegd is in de woonplaats van opdrachtgever.

20.3 Partijen kunnen schriftelijk een andere vorm van geschillenbeslechting zoals bijvoorbeeld arbitrage of mediation overeenkomen.